

Kotihoidon tuen kuntalisän kriteerit vuodelle 2022

4/02.05.01/2022

Sivistyslautakunta 18.01.2022 § 7

Valmistelija: varhaiskasvatuksen vastaava

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 13.12.2021 vuoden 2022 talousarvion hyväksymisen yhteydessä myöntää sivistyslautakunnalle varhaiskasvatuksen tulosalueelle harkinnanvaraista avustusta 40 000 euroa lasten kotihoidon tukemiseen (kotihoidontuen kuntalisä). Samassa kokouksessa kunnanvaltuusto päätti, että sivistyslautakunta päivittää kotihoidontuen kuntalisän kriteerit. Kokouksessa esitettiin, että sivistyslautakunta päivittäisi kriteerit siten, että korvaus maksetaan koko vuodelta alle kaksivuotiaille ja summa on 250 euroa / kk.

Lautakunnan päätöksentekoa varten on kartoitettu kotihoidontuen kuntalisään oikeutettujen perheiden ja heidän lisään oikeuttavien kuukausien määrää. Edellä mainituin kriteerein kaikkien tammikuussa 2022 kunnallisia varhaiskasvatuspalveluja käyttämättömien kuntalisään oikeutettujen perheiden hakiessa maksimikuukausimäärän kotihoidontuen kuntalisää vuodelle 2022 on kustannus 51 250 euroa.

Varhaiskasvatus tarkoittaa lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Varhaiskasvatuslaissa ja valtakunnallisissa varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa painotetaan lapsen oikeutta varhaiskasvatukseen. Varhaisvuosien aikana lapsen kehitys ja oppiminen on hyvin intensiivistä. Varhaiskasvatuksen suunnitelmallinen ja pedagoginen toiminta tukee varhaisvuosien kehitystä ja ehkäisee mahdollisia pulmia. Varhaiskasvatus on pohja elinikäiselle oppimiselle ja myönteisen minäkuvan kehittymiselle. Varhaiskasvatus mahdollistaa lapsille monipuoliset vertaissuhteet, joiden tiedetään olevan heidän hyvinvoinnilleen ja oppimiselleen keskeisiä. Varhaiskasvatuksen nähdään olevan keskeisessä asemassa myös syrjäytymisen ehkäisyssä ja koulutuksellisen tasa-arvon tuottamisessa.

Tutkimusten mukaan jo pientenkin lasten osallistumisella varhaiskasvatukseen on positiivisia yhteyksiä heidän kognitiiviseen ja kielenkehitykseen sekä akateemiseen suoriutumiseen, joidenkin näistä yhteyksistä pysyessä merkittävänä nuoruuteen ja aikuisuuteen saakka. Tällaisia yhteyksiä on osoitettavissa erityisesti silloin, kun lapset ovat osallistuneet ryhmämuotoiseen, varhaiskasvatuksen ammattilaisten toteuttamaan varhaiskasvatukseen. Erityisen suuria hyötyjä laadukas varhaiskasvatus on tuottanut heikomista oloista tuleville lapsille, joskin sen on osoitettu hyödyttävän myös muita lapsia.

Varhaiskasvatus on keskeinen toimija lapsen ja koko perheen hyvinvoinnin ja arjen tukemisessa. Varhaiskasvatuksessa lasten ja perheiden päivittä-

nen kohtaaminen mahdollistaa haasteiden ja huolien puheeksi ottamisen, perheiden tukemisen ja lapsen ja perheen varhaisen ohjaamisen tuen ja palveluiden piiriin. Mahdollisimman varhainen tuki estää pulmien kasaantumista ja niiden ratkaisemisen pitkittymistä.

Kotihoidontuen kuntalisän kriteerejä määriteltäessä tulisi ottaa huomioon nykyiset valtakunnalliset tavoitteet nostaa varhaiskasvatukseen osallistumisastetta kohti muiden Pohjoismaiden ja EU:n jäsenmaiden tasoa. Valtakunnallisten tavoitteiden ja suuntaviivojen tulisi toteutua myös kunnallisessa päätöksenteossa.

Varhaiskasvatukseen osallistumisasteen nostaminen on otettu esiin jo hallituksen esityksessä varhaiskasvatuslaiksi (HE 40/2018). Varhaiskasvatuslain päivittämisen yhteydessä laaditussa Varhaiskasvatuksen kehittämisen tiekartassa vuosille 2017–2030 määriteltiin suuntaviivat varhaiskasvatuksen osallistumisasteen nostamiseen sekä päiväkotien henkilöstön osaamisen, henkilöstörakenteen ja koulutuksen kehittämiseen.

Tiekartta sisältää lyhyen ja pitkän aikavälin toimenpide-ehdotuksia edellä mainittujen asioiden kehittämiseen. Toimenpide-ehdotukset ovat olleet pohjana valtakunnallisesti varhaiskasvatusta, varhaiskasvatusmaksuja, lasten kotihoidon tukia ja perhevapaita uudistettaessa.

Toimenpide-ehdotusten keskiössä ovat lasten tasa-arvoinen osallistuminen varhaiskasvatukseen, työn vastaanottamisen kannustimet, alueellisen eriarvoisuuden vähentäminen varhaiskasvatuksen laadun näkökulmasta ja kunnallisten eriarvoistavien käytäntöjen yhdenmukaistaminen.

Varhaiskasvatuksen osalta tiekartan sisältämistä suosituksista on toteutettu tai ollaan toteuttamassa mm. varhaiskasvatusmaksujen alentaminen osallistumisasteen nostamiseksi ja työn vastaanoton kannustimeksi, varhaiskasvatuksen kelpoisuusehtojen muuttaminen ja esiopetuksen laajentaminen.

Tarkemmat laskelmat kotihoidontuen kuntalisään oikeutettujen perheiden määrästä, kuntalisän kustannuksista ja ehdotus kuntalisän kriteereistä esitellään tarkemmin lautakunnalle kokouksessa.

Päätösesitys

Varhaiskasvatuksen vastaava:

Lautakunta päättää kotihoidontuen kuntalisän määräksi 200 euroa/kk/perhe. Kuntalisää maksetaan kotihoidon tukeen oikeutettujen lasten perheille koko vuoden ajalta siihen saakka kunnes lapsi täyttää kaksi vuotta. Kuntalisän maksamisen ehtoja muutetaan siten, että sieltä poistetaan kotihoidontuen kuntalisän piiriin kuuluvien lasten sisarusten varhaiskasvatusoikeutta rajaavat ehdot.

Asian käsittely: Laura Heiskanen ilmoitti olevansa esteellinen osallisuuseräviivien perusteella ja hän poistui asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Asian käsittely keskeytettiin ja käsiteltiin loppuun §:n 9 käsittelyn jälkeen.

Varhaiskasvatuksen vastaava täydensi päätösesitystään seuraavasti:

Sonkajärven kotihoidontuen kuntalisän kriteerit 1.1.2022-31.12.2022

- Kuntalisän suuruus on 200 €/kk/perhe alle kaksivuotiaasta lapsesta minimissään 3 kuukautta ja maksimissaan 12 kuukautta vuoden 2022 aikana
- Lisä maksetaan alle 2-vuotiaasta kotona hoidettavasta kotihoidontuen piiriin kuuluvasta lapsesta
- Perhe saa kotihoidontukea Kelalta. Kuntalisään ei ole oikeutta vanhempainraha- tai isyysrahakaudella tai jos saa eläkettä tai työttömyyskorvausta
- Lisää ei makseta kolmea kuukautta lyhyemmältä ajalta (poikkeuksena perheet, joiden oikeus kotihoidontukeen alkaa marras- tai joulukuussa)
- Perhe ei saa yksityisen hoidon tukea
- Lisä maksetaan kotihoidontuen päätöstä ja kuntalisän hakemista seuraavan kuukauden alusta ja se päättyy täyteen kuukauteen perheen nuorimman lapsen täyttäessä kaksi vuotta
- Lisää ei makseta takautuvasti (poikkeuksena alkuvuosi päätöksenteon vuoksi)
- Lapsella on väestökirjan mukainen kotipaikka Sonkajärven kunnassa
- Kuntalisä maksetaan perheen nimeämälle vanhemmalle ja on hänelle veronalaista tuloa. Kuntalisä maksetaan kuukausittain jälkikäteen kunkin kuukauden viimeinen päivä. Lasten kotihoidontuen kuntalisää haetaan erillisellä hakemuksella.
- Tuen saajan on heti ilmoitettava kuntalisän myöntämisperusteisiin vaikuttavista muutoksista. Perusteettomasti maksettu kotihoidontuen kuntalisä peritään takaisin.
- Hakulomakkeita on saatavana kunnan yhteispalvelupisteistä sekä päiväkodeista
- Hakemus liitteineen (KELAN päätös kotihoidontuen myöntämisestä ja verokortti) toimitetaan osoitteella:
Varhaiskasvatuksen vastaava
Tarja Hänninen
Rutakontie 16
74300 Sonkajärvi

Keskustelun kuluessa Arto Moisanen esitti, että kuntalisää maksettaisiin kunnanvaltuuston esityksen mukaisesti 250 €/kk. Pirkko Väisänen kannatti Arto Moisanen esitystä. Eero Raatikainen kannatti pohjaesitystä ja esitti lisäksi, että vuoden lopussa tehtäisiin kulujen tarkistus ja mahdollinen ylijäänyt raha jaettaisiin tuen saaneille. Eero Raatikaisen esitys ei saanut kannatusta, joten se raukesi.

Puheenjohtaja totesi, että koska oli tehty varhaiskasvatuksen vastaavan pohjaesityksestä poikkeava kannatettu vastaesitys, oli asiasta äänestettävä. Äänestys suoritettiin avoimella äänestyksellä siten, että vastaus "jaa" ilmaisee pohjaesitystä ja vastaus "ei" ilmaisee vastaesitystä. Äänestysjärjestys hyväksyttiin yksimielisesti.

Suoritettussa äänestyksessä varhaiskasvatuksen vastaavan pohjaesitys sai 2 ääntä (Eero Raatikainen ja Pirjo Rönkkö) ja Arto Moisanen vastaesitys sai 2 ääntä (Arto Moisanen ja Pirkko Väisänen).

Puheenjohtaja totesi sivistyslautakunnan päätökseksi tulleen äänin 2-2 puheenjohtajan äänellä pohjaesityksen, jossa Sonkajärven kotihoidontuen kuntalisää maksetaan 200 €/kk.

Päätös

Sivistyslautakunta:

Sivistyslautakunta hyväksyi Sonkajärven kotihoidontuen kuntalisän ehdot esitetyn mukaisesti ajalle 1.1.2022-31.12.2022. Sivistyslautakunta päätti äänin 2-2 puheenjohtajan äänen ratkaistessa, että kuntalisää maksetaan 200 €/kk/perhe alle 2-vuotiaasta lapsesta minimissään 3 kuukautta ja maksimissaan 12 kuukautta vuoden 2022 aikana.